

sosialurin

telf. 14720, 11820
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevni:

Fyrirtaks-

og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Skattarokningin

NAKRAR AV kommununum eru lidnar við skattaálikningina, og í flestu førum er skattainntøkan størri í mun til undanfarna ár. Hetta kunnu vit taka sum eitt gott tekin. Og skjótt kemur rokningin. Hvussu vælkominn skattarokningin er, man vera misjavnt, men skal samfelagið hava møguleika at greiða sínar skyldur, má hin einstaki eisini gera tað!

EFTIR NÚVERANDI skattaskipan skulu vit í ár gjalda aftur ein part av tí inntøku, vit høvdu í 1979, sum als ikki í øllum førum svarar til inntøkuna í dag. Hon kann bæði vera størri ella minni enn hon var í fjør, og av tí kunnu skattgjaldstrupulleikar standast.

HETTA SÆST eisini týðuliga av teirri stóru skattaefirstøðuni hjá flestu kommunum í landinum. Tey allar flestu eru samd um, at best var, um skatturin varð tikið beinleiðis av inntøkuni so hvørt hon verður útgoldin, um tað so er timaløn, vikuløn, mánaðarløn ella partur av veiðu-úrtøku.

Á HENDA HÁTT vóru teir pengar, tú fekkst útgoldnar, tínir, og lættari var at ráða yvir teimum. Eisini slapst undan skattaefirstøðu, fyri bert at nevna tvey dømi um fyrimunir við samtdar-skatting.

VÆL VITA VIT, at mangan standast trupulleikar av at gera broytingar, eisini tá tað snýr seg um skatt. Í fleiri londum nærhendis okkum hava teir havt samtdarskatting í fleiri ár, og hava teir eisini havt sínar byrjanar-trupulleikar, men tað átti at borið til hjá okkum, at tikið við læru frá hesum londum, og skapt okkum eina hóskeiliga skattainnkrevjingarskipan.

HETTA EIGUR landsstýrið at fara undir alt fyri eitt, soleiðis at vit helst frá komandi skattaári kunnu seta í verk eina samtdar skattaskipan — til fyrimuns fyri øll.

Ikki eiti á kristiligum sinnalag!

»Hverji sannleiksvirði hava tit hugsað, at skúlin skuldi geva børnum okkara? Eru tað slik, sum vit finna í hesi grein tykkara, har tit m.a. siga, at tey homosexuella eru skuldarsleys, og at ein orsök til homosexualitet ofta er ein strong og fordømsfull uppliving? — Ikki eiti á »sannleiksvirðum« — Nei, einki eru tey skuldarsleys...»

(Og so framvegis, mín undirstriking — »Dagblaðið« 20.2.1980, s. 2)

Orðini stava ikki frá einum gomlum nasisti ella úr rasistisku hugmyndafrøði Adolf Hitlers, sum hon kom fram í bókini »Mein Kampf«. Tey eru skrivað av einum núlvandi føroyingi, sum setir sjálvan seg í ein »kristnanan« bás, og nýtir »Dagblaðið« sum taliror.

Um eg hevði sama sinnalag sum hesin sami, so samúglaða fólkaliga kristiligi, maður hevur yvirfyri sínum medmenniskjum, so hevði eg sum homosexuellur steynt mannin fyri manna-rættardómstólin í Haag ella ákært Dagblaðið fyri brot á tær paragraffir í grundlog okkara, sum verja minnilutabólkar av kynsligum, rasuligum ella øðrum slagi móti forfylging.

Men slíkt sinnalag havi eg ikki. Maðurin er bert eitt ofurlamb fyri ein útbreiddan hugsanarhátt millum hvejlju-kristin her á landi, fólk sum brúka sínar innibyrgdur aggrerionir til sjálvsrættvisgering og reinsa seg sjálvi við at forfylgja øðrum, sum lottu eru at leypa á okkara áh, so kristiliga samfelag. Tey royna at tekkjast Jesusi í teirra ógvishugu sjálvrættvis-

gering, men um Jesus nú var millum hesi fólk í dag, so hevði hann helst spýtt tey í andlit. Ella helst hevði hann verið so mikið at sær komin, at hann læt tey hava frið at dyrka sitt kryplaða forfylgisissinni, bert biðið lögregluna taka sær av teimum, um teirra andaliga forfylging broyttist til beinleiðis líkamligar atgerðir. Ti slíkt hevur fólk upplivað fyrr.

Mong homosexuellar noyðast tann dag í dag at rýma frá føðlandi teirra Føroyar, vegna útspillingar og forfylgingar. Tey hvejlju-kristnu lóða, onnur beinleiðis skjóta. Aðra-staðni fáa vit meiri frið, kunnu hitta fólk við somu áhugamáli og vanda-málum og tosa fritt um hetta. Tað forloysir sinnið og gevur tær eina kenslu, sum stavar frá samhuga og mannakærleika. Ofta er mannsinninn ógvukærleikskendari í slíkum minnilutahópum, enn millum teir vitloysis-stríðsmenn, sum ákalla seg sjálvan í navni Kristusar á Føroya klettum.

Ikki veit eg, hvi kristin endiliga skulu vera so rætt fyri tí kynsliga livinum. Gud hevur, ifylgi Bibliuna, skapt menniskju í sínum egna bilæti, so hann man eisini hava havt eitt kynslív. Hvi sokallað »kristin« ræðast kropsligar virkshættir og biologiskar veruleikar, er mær ein gáta. Man tað vera tí, at fólk, sum hava kryplaði viðurskifti við sín egna kropp og hansara virkshætt, hava lyndi til at nýta »kristilgheit« til at krógva hesa krylling undir? Um so er, tævar hesum fólki slárfroðisliga hjálp til at fáa eina náttúrliga kenslu yvirfyri

teim kropsligu virkshættinum, sum tey ræðast. Og ikki minst, er hetta eitt prógv um, at um Føroyar ynskja eitt komandi ættarlið, sum er sálarliga heilsusterkt og kann hava náttúrlig viðurskifti hvat tí líkamliga viðvikur, so tørvar kunneleiki, eisini í skúlanum.

At geva skúlanæmingum kunneleika — hvat er tað vandamikilið fyri? Eitt samfelag, sum uppfatar kunneleika av einumhvørjum slagi sum vandamiklan, tað er eitt sjúkt samfelag. Hetta viðvikur eisini tí kynsliga livinum, sum er eitt náttúrligt og týðningarmikið lið í okkara veruherða sum menniskju. Skeivur kunneleiki bitur altíð seg sjálvan í halan, og tað at fjala kunneleika fyri fólki — tað veri seg børnum ella vaksnum — skapar altíð ein ónáttúrligan róma kring um ein part av veruleikanum, sum antin gerst meir spennandi enn hann í veruleikanum er, ella gerst tað so, at fólk fær rangværdar hugmyndir um henda veruleikapart.

Sjálvandi hava øll biologisk innrættað fólk — eisini føroyingar — fyrr ella seinni og á ein ella annan hátt funnið út av, hvussu tey eru vordin til, og hvat kynslív er fyri nakað. Nakað heilt annað er tann stóri munur, tey munnu uppliva millum tey reint persónligu upplivislini við kynslívi, og so ta reint út sagt byttu og tápuligu støðuna, sum tey vaksnu — her ofta hvejlju-kristnu — taka til hetta her. Tey ungu tosa tí neyvnan við sínir foreldur um kynslív, tey halda av góðum grundum at tey vaksnu hava eina undarlíga kryplaða og bytta

uppfatan av kynslívi, og tí fáa tey automatiskt ónáttúrlig viðurskifti við sínir foreldur og annað vaksið fólk. Tey ungu fáa sær sjálvi tær upplýsingar til veag, bæði í teori og praksis, sum tey halda vera neyðugar hvat kynslívi viðvikur.

Vandamálið kann her kanska vera, at tey eru noyðd at royna praksis áðrenn teori. Og soleiðis ofta koma til úrslit, tey ikki sjálvi ynskja. Fingu tey teoriina tryggjað fyrst, so kundi tað hjálpt teimum til at duga betri at farið við praksis. Og til at avgjørt, meiri medvitað, hvussu, nær, hvar og við hvørjum og hvussu kynslívið eigur at umsitas. Kúga kynslívið, tað ber ikki til, men tað ber til at gera teim ungu ta bjarnatænastu at fáa tey at ræðast tað — og harvið seg sjálvan sum líkam — og soleiðis skapa kryplaðar, sálarjúkar verur, sum so kanska hava fyri neyðini at finna eina kryplaða útgávu av »kristindómi« til at krógva sínar kynslígu kryllingar undir, og forfylgja øðrum — t.d. homosexuellum — og so endurtekur søgan seg ættarlið eftir ættarlið. Ein sjúk søga. Eitt sjúkt sálarlív.

Eg vil enda hesa grein við at undirstrika, at uppfatanin hjá hesum »kristna« manni í Dagblaðnum í veruleikanum undirstrikur ein heilt ófatiligan tørv fyri undirvising í kynslívi í føroyska skúlanum. Latíð ikki eisini tað komandi ættarliðið gerast offur fyri ta støðugt endurframleiddu fávitskuna!

Douglas Pauli Glibe

Kvinnur fyri friði — ein sápubløðra?

Ógíliga nógv rok hevur í seinastuni verið rúndanum eina innsavnan av undirskriftum, sum ber heitið »Kvinnur fyri friði«. Hetta skal eittast at vera heimsins størsta fólkarørsla, og tiltakið verður uppfatað sum loysnin fyri øll heimsins vandamál. Tað eru mannfólkin, sum vilja berjast, kvinnurnar eru samsintar um frið. Soleiðis sær heimurin út í dag.

Í öldir hava samfelagsfrøðisligir aspirantar og góðgeringarmenn annars roynt at broytt heiminn við

at savnað undirskriftir og fáa fólk at svara spurnarbløðum sum síðani gerast grundarlag fyri onkrum statistiskum tølum og kurvum. Kunngerir og so síðani lagt í okkurt skjalasavn.

Aðra-staðni í heiminum hava fólk hvørki stundir ella tol til at savna inn undirskriftir hvørja ferð tey skulu taka til atgerðar. Har fólk eru kúgað, liva í trældomi og undir oki, er tað ein spurningur um hvør ið eigur vápnini. At tosa um frið við ein, sum er traðkaður niður av

ognarharrum, ella hevur byrsumulan í rygginum, merkir bert eitt: kirkjugarðsfrið. Tí er tað náttúrligt fyri slík fólk at útvega sær vápn, stríðast fyri frælsi og valdi. Um hesi vápn so koma úr Sovjett ella USA, er líka mikið. Tey skulu brúkast, tey eru neyðug. Dagliga støðan hjá slíkum fólki talar fyri seg sjálva.

Hvør er tað, sum skrivur undir »kvinnur fyri friði«? Jú, óivað eru tað flestu góðviljandi og friðarelskandi, men har eru eisini til dømis danskar

sosialdemokratfrúar og finar frúar úr borgarligum flokkum, sum atkvøða fyri fleiri vápnum til NATO-herin. Politikarar úr borgarligum flokkum hugsa sum so: fleiri vápn, meiri friður. Styrkið NATO, sum borgar fyri friði! verður hugsað.

Um hesar »kvinnur fyri friði« hugsaðu sær nakað veruligt úrslit av at skriva sínir navn á lepar og senda teir runt kring heiminn, meðan einaræðisbøðlarnir flenna, so hevði ein byrjan verið at opna eyguni fyri.

Framhald á síðu 11